

Výzkum studenta z Přelouče může pomoci zachránit život

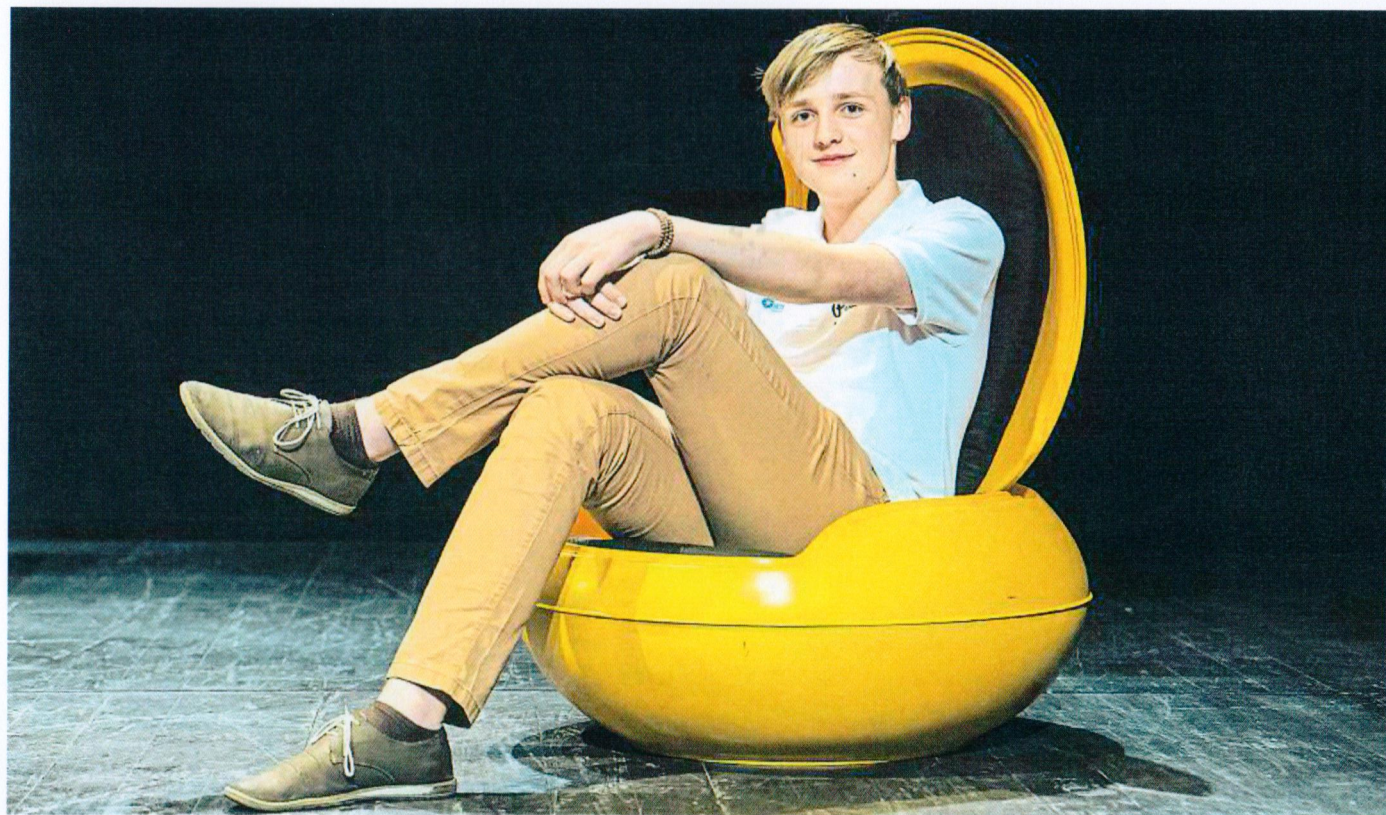
Karbonická anhydráza Nce103p patogenní kvasinky *Candida parapsilosis*. Tak zní název projektu, díky kterému sedmnáctiletý student přeloučského gymnázia Jan Blaha zvítězil v národním kole soutěže Expo Science AMAVET a na mezinárodní soutěži I-SWEEEP 2016 v americkém Houstonu obsadil třetí místo.

Lenka Štěpánková
redaktorka MF DNES

PŘELOUČ Ještě do tercie Jana Blahu studium biologie a chemie nebavilo. Pak se to ale zlomilo. Ve svém volném čase začal připravovat projekt zabývající se kvasinkou *Candida parapsilosis*, která lidem s oslabenou imunitou způsobuje infekce s úmrtností až 60 procent.

Blaha zkoumá enzym, který urychluje hydrataci oxidu uhličitého. „Myslíme si, že pokud bychom zablokovali tento enzym, budeme schopni zamezit šíření těchto kvasinek v prostředí s nízkou koncentrací oxidu uhličitého, tedy i na vzduchu. Mělo by to vést k vývoji dezinfekce, která by rozšířování infekce na vzduchu zabránila,“ uvedl.

K tomuto projektu se dostal oklikou. V roce 2014 vyhrál cenu Nadačního fondu Neuron a díky tomu

Jan Blaha Mladý chemik z Přelouče využívá také spolupráci s pardubickou univerzitou. Foto: archiv Jana Blahy

mohl poznat, jaké to je, být vědcem. Chtěl si totiž být jistý, že se vědě opravdu chce věnovat.

„Poslali mě na třítydenní stáž na Ústav organické chemie a biochemie Akademie věd České republiky, kde jsem dostal seznam projektů, na kterých bych mohl pracovat. Tento projekt mě zaujal a začal jsem na něm dělat,“ řekl Blaha.

Shodou okolností na tomto ústavu pracuje i Olga Hrušková, která působí také na Univerzitě Pardubi-

ce. Díky tomu mohl u svého projektu zůstat i po ukončení stáže. Nyní tak na něm každý týden pracuje v laboratořích pardubické univerzity. Se svou prací se dostal až na mezinárodní soutěž I-SWEEEP 2016 v americkém Houstonu, kde se sešli středoškoláci z celého světa a představili zde zhruba 600 projektů. Student přeloučského gymnázia v této konkurenci skončil na třetím místě.

„Je to super, otevře mi to spoustu

dveří. Příští rok jedu na největší konferenci na světě do Los Angeles, a když tam vyhraju cokoli, klidně nějakou vedlejší cenu, bude to znamenat dost na to, abych se dostal na školu bez přijímaček, získal stipendium a podobně,“ řekl.

Takové pracovní vytížení si ale vybírá daň – na školu není dost času. „Klobučkuje se to velmi těžko. Někteří učitelé se mi snaží vyjít vstříc, protože vědí, že se nezlákám a někám mě to posouvá. Pak jsou ale i tací,

kteří si myslí, že jejich předmět je ten nejdůležitější. Mimo to v chemii nastává problém, že už mám až moc dotěrné otázky,“ popsal Blaha. Se spolužáky se o svém výzkumu moc nebaví. „Nemám problém odpovídat, když se na něj někdo zeptá. Ale sám o tom nezačínám, abych o tom nemluvil pořád,“ řekl. Za dva roky ho čeká maturita. Po ní si chce dát rok volna, kdy bude cestovat. Následně se chystá na studium v zahraničí.

Výzkum studenta z Přelouče může pomoci zachránit život

18.6.2016 Mladá fronta DNES str. 16 Kraj Pardubický

Lenka Štěpánková Univerzita Pardubice

Karbonická anhydráza Nce103p patogenní kvasinky *Candida parapsilosis*. Tak zní název projektu, díky kterému sedmnáctiletý student přeloučského gymnázia Jan Blaha zvítězil v národním kole soutěže Expo Science AMAVET a na mezinárodní soutěži I-SWEEEP 2016 v americkém Houstonu obsadil třetí místo.

PŘELOUČ Ještě do tercie Jana Blahu studium biologie a chemie nebavilo. Pak se to ale zlomilo. Ve svém volném čase začal připravovat projekt zabývající se kvasinkou *Candida parapsilosis*, která lidem s oslabenou imunitou způsobuje infekce s úmrtností až 60 procent.

Blaha zkoumá enzym, který urychluje hydrataci oxidu uhličitého. „Myslíme si, že pokud bychom zablokovali tento enzym, budeme schopni zamezit šíření těchto kvasinek v prostředí s nízkou koncentrací oxidu uhličitého, tedy i na vzduchu. Mělo by to vést k vývoji dezinfekce, která by rozšiřování infekce na vzduchu zabránila,“ uvedl.

K tomuto projektu se dostal oklikou. V roce 2014 vyhrál cenu Nadačního fondu Neuron a díky tomu mohl poznat, jaké to je, být vědcem. Chtěl si totiž být jistý, že se vědě opravdu chce věnovat.

„Poslali mě na třítydenní stáž na Ústav organické chemie a biochemie Akademie věd České republiky, kde jsem dostal seznam projektů, na kterých bych mohl pracovat. Tento projekt mě zaujal a začal jsem na něm dělat,“ řekl Blaha.

Shodou okolností na tomto ústavu pracuje i Olga Hrušková, která působí také na **Univerzitě Pardubice**. Díky tomu mohl u svého projektu zůstat i po ukončení stáže. Nyní tak na něm každý týden pracuje v laboratořích **pardubické univerzity**. Se svou prací se dostal až na mezinárodní soutěž I-SWEEEP 2016 v americkém Houstonu, kde se sešli středoškoláci z celého světa a představili zde zhruba 600 projektů. Student přeloučského gymnázia v této konkurenci skončil na třetím místě.

„Je to super, otevře mi to spoustu dveří. Příští rok jedu na největší konferenci na světě do Los Angeles, a když tam vyhraju cokoli, klidně nějakou vedlejší cenu, bude to znamenat dost na to, abych se dostal na školu bez přijímaček, získal stipendium a podobně,“ řekl.

Takové pracovní vytížení si ale vybírá daň – na školu není dost času. „Kloubí se to velmi těžko. Někteří učitelé se mi snaží vyjít vstříc, protože vědí, že se nevlákám a někam mě to posouvá. Pak jsou ale i tací, kteří si myslí, že jejich předmět je ten nejdůležitější. Mimo to v chemii nastává problém, že už mívám až moc dotěrné otázky,“ popsal Blaha. Se spolužáky se o svém výzkumu moc nebaví. „Nemám problém odpovídat, když se na něj někdo zeptá. Ale sám o tom nezačínám, abych o tom nemluvil pořád,“ řekl. Za dva roky ho čeká maturita. Po ní si chce dát rok volna, kdy bude cestovat. Následně se chystá na studium v zahraničí.

Foto popis| Jan Blaha Mladý chemik z Přelouče využívá také spolupráci s **pardubickou univerzitou**.

Foto autor| Foto: archiv Jana Blahy

O autorovi| Lenka Štěpánková, redaktorka MF DNES

Regionální mutace| Mladá fronta DNES - pardubický kraj

pardubice.iDNES.cz

Třetí na světě. Výzkum přeloučského gymnazisty může zachraňovat životy

18.6.2016 pardubice.iDNES.cz str. 0 Pardubice / Pardubice - zprávy

MF DNES, Lenka Štěpánková Univerzita Pardubice

Pozor, teď přijdou naprosto odborné termíny. Karbonická anhydráza Nce103p patogenní kvasinky *Candida parapsilosis*. Tak zní název projektu, díky kterému sedmnáctiletý student přeloučského

gymnázia Jan Blaha zvítězil v národním kole soutěže Expo Science AMAVET a na mezinárodní soutěži I-SWEEEP 2016 v americkém Houstonu obsadil třetí místo.

Ještě do terciie Jana Blaha studium biologie a chemie nebavilo. Pak se to ale zlomilo. Ve svém volném čase začal připravovat projekt zabývající se kvasinkou *Candida parapsilosis*, která lidem s oslabenou imunitou způsobuje infekce s úmrtností až 60 procent.

Blaha zkoumá enzym, který urychluje hydrataci oxidu uhličitého. „Myslíme si, že pokud bychom zablokovali tento enzym, budeme schopni zamezit šíření těchto kvasinek v prostředí s nízkou koncentrací oxidu uhličitého, tedy i na vzduchu. Mělo by to vést k vývoji dezinfekce, která by rozšiřování infekce na vzduchu zabránila,“ uvedl. V chemii mívá až moc dotěrné otázky

K tomuto projektu se dostal oklikou. V roce 2014 vyhrál cenu Nadačního fondu Neuron a díky tomu mohl poznat, jaké to je, být vědcem. Chtěl si totiž být jistý, že se vědě opravdu chce věnovat.

„Poslali mě na třítydenní stáž na Ústav organické chemie a biochemie Akademie věd České republiky, kde jsem dostal seznam projektů, na kterých bych mohl pracovat. Tento projekt mě zaujal a začal jsem na něm dělat,“ řekl Blaha.

Shodou okolností na tomto ústavu pracuje i Olga Hrušková, která působí také na **Univerzitě Pardubice**. Díky tomu mohl u svého projektu zůstat i po ukončení stáže. Nyní tak na něm každý týden pracuje v laboratořích **pardubické univerzity**. Se svou prací se dostal až na mezinárodní soutěž I-SWEEEP 2016 v americkém Houstonu, kde se sešli středoškoláci z celého světa a představili zde zhruba 600 projektů. Student přeloučského gymnázia v této konkurenci skončil na třetím místě.

„Je to super, otevře mi to spoustu dveří. Příští rok jedu na největší konferenci na světě do Los Angeles, a když tam vyhraju cokoli, klidně nějakou vedlejší cenu, bude to znamenat dost na to, abych se dostal na školu bez přijímaček, získal stipendium a podobně,“ řekl.

Takové pracovní vytížení si ale vybírá daň – na školu není dost času. „Kloubí se to velmi těžko. Někteří učitelé se mi snaží vyjít vstříc, protože ví, že se nevlákám a někam mě to posouvá. Pak jsou ale i tací, kteří si myslí, že jejich předmět je ten nejdůležitější. Mimo to v chemii nastává problém, že už mívám až moc dotěrné otázky,“ popsal Blaha.

Se spolužáky se o svém výzkumu moc nebaví. „Nemám problém odpovídat, když se na něj někdo zeptá. Ale sám o tom nezačínám, abych o tom nemluvil pořád,“ řekl.

Za dva roky ho čeká maturita. Po ní si chce dát rok volna, kdy bude cestovat. Následně se chystá na studium v zahraničí.

URL| http://pardubice.idnes.cz/gymnazista-j...x?c=A160617_160143_pardubice-zpravy_jah